

2.5.2022

Eduskunta
siv@eduskunta.fi

Asia: HE 48/2022 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi kuluttajansuojalain muuttamisesta; Opetusalan Ammattijärjestö OAJ:n asiantuntijalausunto.

Opetusalan Ammattijärjestö OAJ kiittää mahdollisuudesta lausua hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi kuluttajansuojalain muuttamisesta. Kannatamme pääosin esitystä. OAJ pitää tarpeellisena, että kuluttajansuojalakiin sisällytetään säännöksiä kuluttajan oikeuksista virhe- ja viivästystilanteissa, silloin kun kyse on henkilöön kohdistuvista palveluista. Näkemyksemme mukaan lisättävät säännökset lisäävät oikeusvarmuutta ja selventävät olemassa olevaa oikeustilaa.

Palvelun suoritustapaa ja laatua koskevat vaatimukset

Pykälän neljä (4§) 1 momentin mukaisesti palvelu on suoritettava ammattitaitoisesti ja huolellisesti. Ammattitaito – ja huolellisuusvaatimus määräytyisivät esimerkiksi varhaiskasvatuksessa kyseistä alaa koskevan lainsäädännön perusteella. Hallituksen esityksessä on näin ollen kytketty palvelun huolellisuus ja ammattitaitovaatimus erityislainsäädäntöön. Hallituksen esityksessä rajanvetotilanteet ovat jääneet perustelematta.

Hallituksen esityksessä tulee perustella ja täsmentää rajanvetotilanteet. Nyt esitetyssä muodossa ne ovat jääneet kokonaan perustelematta. Rajanveto tulee tehdä hallituksen esityksessä. Rajanvetotilanteiden käsittelyn oikea paikka ei ole riidanratkaisuelin eli kuluttajariitalauta. Rajanvetotilanteiden määrittely tulee tehdä hallituksen esityksessä.

Palvelun ominaisuudet ja virhe

Pykälän viisitoista (15§) yleisen virhesäännöksen mukaan palvelun sisältö ja laatu määräytyvät pitkälti sitä koskevien erityislakien perusteella ja virhearviointissa lähtökohdaksi otettaisiin kyseisten lakien edellyttämä taso, ellei osapuolten kesken ole sovittu korkeammasta tasosta. Lisäksi hallituksen esityksessä on todettu, että koulutusvaatimuksista poikkeaminen ei sinänsä tarkoittaisi, että palvelussa olisi puutteita.

Varhaiskasvatuksen ja koulutuksen laatu syntyvät siten, että tehtäviä on suorittamassa kelpoinen henkilökunta. Virheet ja poikkeamat laadussa syntyvät, mikäli toimeksisaajalla ei ole kelpoista henkilökuntaa. Niissä tilanteissa, joissa kelpoinen henkilökunta

2.5.2022

puuttuu, on välttämätöntä selvittää, onko puuttumiselle olemassa lain mukaiset perusteet, jotta virhe varhaiskasvatuksen tai koulutuksen osalta voidaan osoittaa. Hallituksen esityksessä tulee täsmentää virhetilanne, jossa toimeksisaajalla ei ole kelpoista henkilökuntaa, eikä sitä ole edes yritetty hankkia. Virhetilanne laatupoikkeaman osalta tulee olla helpommin osoitettavissa. Nyt esitetyssä muodossa laatupoikkeamaa on lähes mahdoton osoittaa.

Virhetilanteen tulkinnan näkökulmasta olennaista tulisi olla, onko palvelun markkinoinnissa tuotu ennakkollisesti esille lapselle/huoltajalle/opiskelijalle kelpoisuuden puuttuminen. Mikäli syntyy virheellinen olettama kelpoisesta henkilökunnasta puutteellisen markkinoinnin seurauksena – tulisi tämä tulkita palvelun virhetilanteeksi.

Opetusalan Ammattijärjestö OAJ

Nina Lahtinen
va. koulutusjohtaja

Sari Innanen
lakimies